

YMCHWIL GYMDEITHASOL RHIF:

34/2020

DYDDIAD CYHOEDDI:

21/05/2020

Ymchwil cynnar i lywio'r gwaith o ddatblygu'r Cynllun Peilot Bwndel Babi

Ymchwil gynnar i lywio'r gwaith o ddatblygu'r Cynllun Peilot Bwndel Babi

Awdur: Faye Gracey a Hannah Browne Gott

Adroddiad Ymchwil Llawn: Gracey, F a Browne Gott, H (2020). *Ymchwil cynnar i lywio'r gwaith o ddatblygu'r Cynllun Peilot Bwndel Babi* Caerdydd: Llywodraeth Cymru, rhif adroddiad GSR 34/2020.

Ar gael yn: <https://llyw.cymru/ymchwil-cynnar-i-lywio-datblygiad-y-cynllun-peilot-bwndeli-babanod-cyhoeddiad>

Safbwyntiau'r ymchwilydd a fynegir yn yr adroddiad hwn, ac nid ydynt o reidrwydd yn adlewyrchu safbwyntiau Llywodraeth Cymru

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch â:

Faye Gracey

Is-adran Gofal Plant, Chwarae a'r Blynyddoedd Cynnar

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

Ffôn: 03000 257459

Ebost: maguplant@llyw.cymru

Tabl cynnwys

Crynodeb

1.	Cyflwyniad	3
2.	Methodoleg	5
3.	Canfyddiadau	10
	Cysyniad y bwndel	10
	Man cysgu	10
	Cynnwys y bwndel.....	11
	<i>Dillad gwely</i>	12
	<i>Dillad</i>	13
	<i>Bwydo/bwydo ar y fron</i>	14
	<i>Ymolchi/glanhau</i>	16
	<i>Eitemau amrywiol</i>	17
	<i>Gwybodaeth</i>	19
	Cofrestru ar gyfer y bwndel a'i ddosbarthu	20
4.	Casgliadau a'r camau nesaf	22
	Atodiad A: Cwestiynau'r arolwg ar-lein agored.....	23
	Atodiad B: Amlinelliad o drafodaeth y grwpiau ffocws i rieni	27
	Atodiad C: Amlinelliad o drafodaeth y grwpiau ffocws i weithwyr proffesiynol	32

Ym mis Awst a Medi 2019, aethom ati i wneud gwaith ymchwil cynnar i lywio'r gwaith o gynllunio a darparu Bwndel Babi yn unol â'r ymrwymiad ym manifestio Llywodraeth Cymru.

Mae rhieni'n gefnogol iawn o'r syniad a bydden yn hoffi derbyn Bwndel Babi, ac mae gweithwyr iechyd proffesiynol hefyd yn gefnogol ar y cyfan, ond roeddent yn **gwbl glir ynghylch cynnwys y bwndel a ni chafwyd consensws ar beth y dylid rhoi'r bwndel ynddo.**

Mae'r crynodeb hwn yn seiliedig ar 1,086 o ymatebion arolwg ar-lein agored, a chynhaliwyd 7 grŵp ffocws gyda gweithwyr iechyd proffesiynol (26 i gyd) a rhieni newydd (30 i gyd).

Mae'r dulliau gweledol a ddefnyddir i brocio'r cyfranogwyr yn deillio o ymchwil Blychau Babi Llywodraeth yr Alban. Nid ydynt o reidrwydd yn cynrychioli bwriad Llywodraeth Cymru.

Nid yw'r canfyddiadau'n gynrychiadol, ac felly dylid eu trin yn ddangosol yn unig.

"Mae pawb yn hoffi cael rhywbeth am ddim." yn ymateb cyffredin gan rhieni

Ymolchi/glanhau

Roedd thermomedrau'n eitem hanfodol ym marn y rhan fwyaf o'r rhieni a gweithwyr iechyd proffesiynol, er mwyn asesu a oes angen triniaeth ar bentyn ac i dawelu meddwl rhieni, ond roedd yn anodd i rai eu fforddio.

Dyweddodd y rhan fwyaf bod y brws gwll yn ddiangen, ond yn ddefnyddiol ar gyfer y crudgen.

Ychydig iawn oedd yn adnabod bron pawb na fyddent yn rhoi cynnig arnynt. O'r rhieni a ddwyddodd y byddent yn gweud hynny, roeddent ond yn fodlon pe baent yn eu cael am ddim, ac reddent yn ansicr a fyddent yn parhau i'w defnyddio wedyn.

Crynodeb: Ymchwil datblygu cynnar – Bwndel Babi

Dillad gwely

Gofynnwyd hefyd ynghylch basged Moses, a gafodd groeso gan lawer o rieni a gweithwyr iechyd proffesiynol, ond roedd rhai'n tybio y byddai'n anfforddiadwy, neu'n teimlo y byddai'n well gwairo'r ar ryw beth arall.

Dillad

Cyngor y gweithwyr iechyd proffesiynol yw bod angen i fabanod wisgo het wrth adael yr ysbyty, ac yn aml nid oes gan rhieni un.

Roedd y gweithwyr iechyd proffesiynol yn anghytuno'n gryf â'r syniad o gynnwys menig, gan ddweud eu bod bellach yn cynghori rhieni i beidio â'u defnyddio.

Roedd gan nifer o rieni farn cryf ynghylch llwiau a phatrymau. Er enghraifft, roedd rhai'n hoffi'r het sebra a rhai ddim. Roedd pryderon hefyd ynghylch gwisgo dillad gyda brandio'r Llywodraeth arno, ac ystyriwyd bod teits yn eitem i ferched yn unig.

Er eu bod yn croesawu'r syniad o gynnwys dillad, roedd pawb yn cydnabod bod rhai'n cael llawer o ddillad fel anrhegion, yn enwedig ar gyfer y misoedd cyntaf.

Bwydo/bwydo ar y fron

Roedd nifer o weithwyr iechyd proffesiynol a rhieni'n o'r farn y byddai cynnwys eili ar gyfer y fron yn annog mamau newydd i roi cynnig ar fwydo ar y fron ac pharhau i wneud hynny'n hirach. Ond roedd y gost yn rhwystri rai.

Mynegodd gweithwyr iechyd proffesiynol bryderon ynghylch diogelwch babanod pe na bai slingiau'n cael eu defnyddio'n gywir, a soniwyd am farwolaeth babi mewn un ardal.

Soniodd rhieni newydd am "lyfrgelloedd benthg slingiau", lle'r oeddent yn gallu arbrofi gyda gwahanol gludwyr, a chyfeiriwyd at rai yr oeddent yn eu ffafrio.

Dwywedodd rai rhieni newydd y byddai cludydd babi'n rhy ddrud, ond y byddent wedi hoffi cael un.

Roedd pawb y dylid cynnwys cyn lleied â phosibl o dafenni fel bod y bwndel yn cael ei weld fel rhodd, a chan na fyddai'r tafenni'n cael eu darllen.

Amrywiol

Byddai'r rhieni'n o blaid cael nwyddau hylendid personol i'w cynnwys mewn bag ysbyty e.e. diaroglydd, brws/past dannedd, shampw etc.

Roedd nifer o weithwyr iechyd proffesiynol yn teimlo'n gryf ynghylch cynnwys condomau, gan y byddai'n eu helpu gyda'r sgyrsiau y mae'n rhaid iddynt eu cael gyda rhieni newydd ynghylch dulliau atal cenhedlu. Roedd rhai mamau newydd o blaid eu cynnwys, ond mynegodd rai bryderon y byddai'n rhoi pwysau diangen arnynt a disgwyliad o'u defnyddio.

Y farn gyffredinol oedd fod bagiau ysgwydd ar gyfer cewynau yn anffasiynol a/neu'n llai ymarferol.

Barnwyd bod yr eitemau eraill a awgrymwyd, e.e. meddyginaeth babi, pwmp bron, cewynau untro, gorchuddion bron etc, yn amhriodol neu'n erbyn y polisi.

Roedd rhieni a gweithwyr iechyd proffesiynol o'r farn y dylid rhoi gwybod i fenywod beichiog am y Bwndel Babi mewn apwyntiad gydag ymwelydd iechyd neu ar gyfer sgan 20 wythnos, a gofyn a hoffent gael un. Os felly, dylai'r bwndel gael ei ddosbarthu rhwng wythnos 32 a 36 o'r bechiogrwydd.

- ✗ Anghytuno'n gryf
- ✗ Anghytuno
- ❓ Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- ★ Cytuno
- ★ Cytuno'n gryf

1. Cyflwyniad

- 1.1 Roedd y cynnig i dreialu bwndel babi fel anrheg “croeso i'r byd” gan Lywodraeth Cymru yn ymrwymiad ym manifest o arweinyddiaeth Prif Weinidog Cymru.
- 1.2 Ym mis Awst a Medi 2019, aeth ymchwilwyr cymdeithasol Llywodraeth Cymru ati i wneud gwaith ymchwil cynnar i lywio'r gwaith o gynllunio a gweithredu'r cynllun peilot Bwndel Babi. Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r canfyddiadau cychwynnol o'r gwaith hwn. Bwriedir gwneud gwaith ymchwil pellach.

Cefndir

- 1.3 Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i gefnogi teuluoedd a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb. Mae'r gwaith sy'n cael ei gynnal fel rhan o Dechrau'n Deg, Rhaglen Plant Iach Cymru a Rhaglen y 1000 Diwrnod Cyntaf, yn dangos y gwerth sydd eisoes yn cael ei roi gan Lywodraeth Cymru ar sicrhau bod plant yn cael y dechrau gorau posibl mewn bywyd. Mae'r cynllun peilot bwndel babi yn gam arall i ddangos yr ymrwymiad hwnnw, drwy roi rhodd sy'n cynnig cymorth materol ac ymarferol i helpu babanod a'u teuluoedd ar adeg hanfodol yn eu bywydau.¹
- 1.4 Er bod gwahaniaethau pwysig yn y bwriad polisi a'r cynlluniau gweithredu bwriedig yng Nghymru a'r Alban, rydym yn ddiolchgar iawn o fod wedi dysgu oddi wrth wybodaeth a chynghor ein cydweithwyr yn Llywodraeth yr Alban.
- 1.5 Mae Llywodraeth yr Alban wedi comisiynu pedwar darn o waith ymchwil i lywio eu polisi a'u proses weithredu ar gyfer eu Blychau Babi, sy'n cynnwys:
 - [astudiaeth ansoddol](#) ac arolwg ar-lein i gasglu barn rhieni ynghylch y cysyniad o Flwch Babi a'i gynnwys.
 - ymchwil ar y [cynllun peilot Blwch Babi](#).

¹ [Datganiad Ysgrifenedig: Diweddariad ar gynllun peilot bwndel babi](#)

- [arolwg dros y ffôn](#) gyda sampl o rieni sydd wedi cael y Blwch Babi er mwyn casglu eu sylwadau ar gynnwys y blwch, natur a lefel yr wybodaeth a ddarparwyd ynddo (e.e. ar gysgu diogel a bwydo ar y fron), y dulliau o hyrwyddo'r cynllun a'r defnydd o'r Clwb Rhieni cysylltiedig.
- asesiad effaith annibynnol (a gyhoeddir cyn hir).

- 1.6 Mae'r canfyddiadau o waith tystiolaeth Llywodraeth yr Alban wedi helpu i lywio'r dull gweithredu ar gyfer yr ymchwil datblygu cynnar hwn, a'r broses o ddatblygu'r polisi a'r cynlluniau gweithredu ar gyfer y peilot yng Nghymru. Dysgwyd wersi o fannau eraill ar draws y byd hefyd, ond cyd-destun yr Alban sydd fwyaf tebyg ac yn fwyaf perthnasol i Gymru.
- 1.7 Comisiynwyd gwerthusiad annibynnol o'r cynllun peilot. Bydd hyn yn darparu asesiad annibynnol o effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd y prosesau peilot, a'u heffaith tebygol. Disgwylir i'r adroddiad gwerthuso terfynol gael ei gyhoeddi ar ddechrau 2021.

Strwythur yr adroddiad

- 1.8 Mae'r adroddiad hwn yn darparu'r canlynol:
- Trosolwg o'r gwaith ymchwil (Adran 2)
 - Canfyddiadau cychwynnol (Adran 3), sy'n ystyried:
 - Y cysyniad o fwndel
 - Darparu man cysgu
 - Cynnwys y bwndel, gan gynnwys:
 - Dillad gwely
 - Dillad
 - Bwydo/bwydo ar y fron
 - Ymolchi/glanhau
 - Eitemau eraill, gan gynnwys gwybodaeth
 - Cofrestru ar gyfer y bwndel a'i ddosbarthu
 - Casgliadau a'r camau nesaf (Adran 4).

2. Methodoleg

- 2.1 Mae'r adran hon yn manylu ar y dull gweithredu ar gyfer yr ymchwil datblygu cynnar, sydd wedi darparu tystiolaeth i lywio'r gwaith o gynllunio a gweithredu'r cynllun peilot Bwndeli Babi a'r broses ar gyfer casglu tystiolaeth bellach.

Trosolwg

- 2.2 Cynhaliwyd camau allweddol y gwaith ymchwil ddigwydd ar yr un pryd. Roeddent yn cynnwys:
- **Adolygiad o dystiolaeth eilaidd:** gan edrych ar erthyglau mewn cyfnodolion a gwerthusiadau o fentrau tebyg mewn gwledydd eraill
 - **Ymgynghoriadau wedi'u targedu gyda rhanddeiliaid:** casglwyd sylwadau gan sefydliadau â diddordeb, megis y Coleg Nyrsio Brenhinol, Rhaglen Weithredu'r Cynllun Gwastraff ac Adnoddau, a sefydliadau yn y trydydd sector sy'n cefnogi teuluoedd newydd
 - **Arolwg ar-lein agored ar gyfer rhieni â phlant dan 2 oed:** rhoddwyd cyhoeddusrwydd eang i'r arolwg drwy ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol a rhwydweithiau partner. Daeth 1,086 o ymatebion i law.
 - **Pedwar grŵp ffocws gyda rhieni:** eto'n targedu rheini â phlant dan 2 oed, ac a drefnwyd yn bennaf gan bartneriaid Dechrau'n Deg a Cymunedau yn Gyntaf. Casglwyd sylwadau gan 30 o rieni newydd.
 - **Tri grŵp ffocws gyda gweithwyr proffesiynol rheng flaen:** gan gynnwys ymwelwyr ieuchyd a bydwagedd yn y gymuned (26 i gyd).
- 2.3 Mae'n bwysig nodi bod llawer o'r gwaith ymchwil cynnar wedi'i wneud yn gyflym. Crëwyd samplau ar gyfer yr arolygon a'r grwpiau ffocws ar hap, ac felly nid yw'r sylwadau a gasglwyd o reidrwydd yn cynrychioli pawb.

- 2.4 Cyflwynir y dulliau casglu data yn Atodiadau A-C. Mae'r dulliau gweledol a ddefnyddir i brocio'r cyfranogwyr yn deillio o ymchwil Blychau Babi Llywodraeth yr Alban. Nid ydynt o reidrwydd yn cynrychioli bwriad Llywodraeth Cymru.

Adolygiad o dystiolaeth eilaidd

- 2.5 Ni fu'n bosibl cynnal adolygiad systematig o lenyddiaeth yn yr amser a oedd ar gael. Gwnaed chwiliad syml o fwy na 5,000 o gyfnodolion gwyddorau cymdeithasol gan ddefnyddio [EBSCO](#).
- 2.6 Y termau allweddol y chwiliwyd amdanynt oedd "Blwch Babi", "Bwndel Babi", "Basged Moses". Ystyriwyd termau eraill ar sail ad hoc, ar sail dolenni a gyflwynwyd yn yr erthyglau a adolygwyd e.e. gwerthusiad o "cysgu diogel", "pethau hanfodol ar gyfer babanod newydd-anedig", a "rhodd babi".
- 2.7 Gosodwyd paramedrau llym ar gyfer y chwiliadau. Dim ond erthyglau a gyhoeddwyd yn y degawd diwethaf, ac yn Saesneg, a ystyriwyd.

Ymgynghoriadau wedi'u targedu gyda rhanddeiliad

- 2.8 Nododd Bwrdd Prosiect Bwndel Babi Llywodraeth Cymru² gynrychiolwyr o sefydliadau allweddol. Cynhaliwyd trafodaethau anffurfiol gyda'r unigolion hyn a wnaeth, ochr yn ochr â'r adolygiad o dystiolaeth, helpu i bennu pynciau'r grŵp ffocws a chwestiynau'r arolwg ar-lein.
- 2.9 Ond yn bwysicaf oll, fe wnaeth yr ymgynghoriadau hyn lywio'r model rhesymeg ar gyfer y cynllun peilot. Mae'r model hwn bellach yn fframwaith gwerthuso ar gyfer y peilot, gan bennu'r allbynnau (a fydd yn cael eu monitro) a'r canlyniadau a fwriedir (a gaiff eu hystyried yn y gwerthusiad annibynnol).

² Grŵp mewnol o swyddogion o bob rhan o Lywodraeth Cymru, gan gynnwys cydweithwyr o'r adrannau Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a Chymunedau a Threchu Tlodi.

Arolwg ar-lein agored ar gyfer rhieni â phlant dan 2 oed

- 2.10 Fel man cychwyn ar gyfer ein harolwg ar-lein ni, defnyddiwyd y cwestiynau a ofynnwyd i rieni newydd yn yr Alban ar gyfer datblygu eu blwch nhw. Yn ogystal, roedd enghreifftiau gweledol a ddefnyddiwyd yn seiliedig ar yr adnoddau a ddefnyddiwyd ym mlwch babi Llywodraeth yr Alban. Cafodd y cwestiynau a'r enghreifftiau eu haddasu i adlewyrchu'r model rhesymeg ar gyfer ein cynllun peilot ni a'n hymrwymiad i ddarparu "bwndel" (ac nid, o reidrwydd, blwch neu fan cysgu).
- 2.11 QuestBack a ddefnyddiwyd fel y llwyfan digidol ar gyfer cwestiynau'r arolwg. Roedd yr arolwg ar waith ym mis Awst a mis Medi 2019. Hyrwyddwyd y ddolen i'r arolwg yn eang drwy sefydliadau partner a thrwy ddefnyddio sianelau cyfryngau cymdeithasol Llywodraeth Cymru e.e. y dudalen 'Magu Plant. Rhowch amser iddo' ar Facebook.
- 2.12 Cafwyd cyfanswm o 1,086 o ymatebion i'r arolwg, ac roedd 15% o'r rhain yn Gymraeg. Daeth 720 ymateb i law oddi wrth ein cynulleidfa darged, sef rhieni Cymraeg â phlant o dan 2 oed. Targedwyd y rhieni hyn am eu bod wedi cael profiad diweddar o faban newydd-anedig, ac felly yn y sefyllfa orau i fynegi barn ar y pethau sy'n hanfodol ar gyfer baban newydd-anedig ac ar roddion addas a'r ffordd orau o dderbyn y bwndel.
- 2.13 Er bod y dull samplu'n golygu bod yr ymatebwyr yn hunanddewis, cafwyd cynrychiolaeth gymharol dda o bob rhan o Gymru. Yr awdurdodau lleol â'r niferoedd uchaf o ymatebwyr oedd Caerdydd, Conwy, Powys a Bro Morgannwg, gyda rhyw 10% o gyfanswm yr ymatebwyr ym mhob un. 1% yn unig o'r ymatebwyr oedd yn ddynion. Roedd y rhan fwyaf o'r rhieni yn y grŵp targed a gymerodd ran yn yr arolwg rhwng 25 a 34 oed. Ni wnaeth unrhyw rieni dan 17 oed gymryd rhan.
- 2.14 Cyfyngiad sylweddol o'r arolwg ar-lein yw nad ydym yn gwybod i ba raddau y mae'r canfyddiadau'n adlewyrchu safbwyntiau rhieni newydd yn gyffredinol. Felly, rhaid trin canfyddiadau'r arolwg fel rhai dangosol yn unig.

Pedwar grŵp ffocws gyda rhieni

- 2.15 Diben y grŵp ffocws oedd archwilio'r materion a godwyd yn yr arolwg ar-lein yn fanylach, ac ennyn dealltwriaeth well o rai o'r rhesymau dros safbwyntiau'r rhieni. Nid oeddent wedi'u cynllunio i gasglu barn gynrychiadol.

- 2.16 Cynhaliwyd pedwar grŵp ffocws gyda 30 o rieni newydd. Trefnwyd y grwpiau drwy gysylltiadau sy'n gweithio mewn cymunedau yr oedd Is-adran Plant a Theuluoedd Llywodraeth Cymru eisoes yn gwybod amdanynt. I wneud y broses yn fwy cyfleus i rieni, trefnwyd y grwpiau cyn neu ar ôl digwyddiad neu gyfarfod cymunedol fel grŵp bwydo ar y fron neu sesiwn chwarae mam/tad a phlentyn. Aeth hwyluswyr hefyd i un grŵp rhianta amser cinio mewn gweithle, ond nid oedd gan unrhyw un o'r cyfranogwyr o'r grŵp hwn blentyn dan 2 oed ac felly nid yw'r data a gasglwyd wedi'u hystyried yn yr adroddiad hwn (byddai'r grŵp hwn wedi bod yn ychwanegol i'r pedwar grŵp ffocws arall sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn).
- 2.17 Fe wnaeth hyd pob grŵp ffocws amrywio'n sylweddol. Yn aml, roedd y cyfranogwyr yn gorfod rhoi sylw i'w plant, neu roeddent yn achub ar y cyfle i siarad ag eraill o'u cwrdd am unrhyw bryderon oedd ganddynt e.e. trafferthion cysgu neu wrth fwydo eu baban. Gwnaeth hyn ychwanegu at yr amser; aeth y drafodaeth mewn un grŵp ymlaen am bron 3 awr, ond traean yn unig o'r amser hwnnw a dreuliwyd yn trafod y materion yn y rhestr pynciau. Ar adegau, byddai trafodaethau'r grŵp yn rhannu'n sgrysiâu byrrach, a'r hwylusydd ond yn gallu bod yn rhan o un drafodaeth ar y tro. Felly, teimlwyd na fyddai'n briodol glynu'n llym at y pynciau a nodwyd ar gyfer y grwpiau ffocws.
- 2.18 Am resymau ymarferol, cynhaliwyd y grwpiau ffocws yng nghanolbarth a de Cymru'n unig, a hynny mewn lleoliadau trefol a gwledig. Yn Saesneg yn unig y cynhaliwyd trafodaethau'r grwpiau, ond cafodd y cyfranogwyr mewn un grŵp gyfle i gyfrannu drwy gyfrwng y Gymraeg os oeddent yn dymuno gwneud hynny.
- 2.19 Cofnodwyd trafodaethau'r grwpiau ffocws gyda chaniatâd y cyfranogwyr. Darparodd hyn gofnod o'r hyn a ddywedwyd, sydd wedi ategu'r dadansoddiad.

Tri grŵp ffocws gyda gweithwyr iechyd proffesiynol rheng flaen

- 2.20 Yn debyg i'r grwpiau ffocws ar gyfer rhieni, diben y grwpiau i weithwyr iechyd rheng flaen oedd ceisio deall eu safbwyntiau nhw'n well, ond hefyd tynnu ar eu profiad a'u gwybodaeth broffesiynol o ran yr hyn a fyddai'n fwyaf defnyddiol, ymarferol a diogel.
- 2.21 Cynhaliwyd tri grŵp ffocws i gyd, gyda 26 o weithwyr iechyd proffesiynol, gan gynnwys nyrsys a bydwragedd. Yn yr un modd â'r grwpiau uchod, cynhaliwyd y grwpiau hyn mewn lleoliadau trefol a gwledig yng nghanolbarth a de Cymru, ac yn

Saesneg yn unig. Aeth hwylusydd Cymraeg i un grŵp, ond dewisodd y cyfranogwyr gyfrannu'n Saesneg.

- 2.22 Eto, cofnodwyd trafodaethau'r grwpiau ffocws gyda chaniatâd y cyfranogwyr.

Dadansoddiad

- 2.23 Allforiwyd data'r arolwg ar-lein o QuestBack i Excel er mwyn cynnal dadansoddiad disgrifiadol. Ystyriwyd y canlyniadau ar wahân yn gyntaf cyn eu defnyddio i gynllunio a dadansoddi'r ymchwil ansoddol.
- 2.24 Ni wnaethom drawsgrifio'r cyfweiliadau na'r grwpiau ffocws, ond yn hytrach defnyddiwyd codau wrth ddadansoddi'r nodiadau manwl a gymerwyd, gan gyfeirio at y cofnodion hefyd (i sicrhau bod y nodiadau'n gywir). Daeth sawl thema i'r amlwg yn ystod y gwaith dadansoddi, a nodwyd materion eraill yn yr arolwg hefyd. O ystyried yr amser a oedd ar gael, a chan gofio mai gwaith datblygu cynnar yn unig yw hwn, penderfynwyd mai dyma oedd y dull gweithredu mwyaf priodol.
- 2.25 Cyflwynir canlyniadau'r dadansoddiad yn adran nesaf yr adroddiad hwn. Fel y nodwyd eisoes, dylid ystyried bod y canlyniadau'n ddangosol oherwydd cyfyngiadau'r gwaith ymchwil hwn.

Y camau nesaf

- 2.26 Bydd gwaith pellach yn cael ei wneud i lywio'r dull gweithredu cenedlaethol, gan gynnwys gwerthusiad cynhwysfawr o'r cynllun peilot.

3. Canfyddiadau

- 3.1 Mae ein hymchwil cychwynnol yn dangos yn glir bod rhieni'n cefnogi'r syniad ac y byddent yn hoffi derbyn Bwndel Babi, a bod gweithwyr iechyd proffesiynol hefyd yn gefnogol ar y cyfan. Fodd bynnag, roedd barn gref gan rieni newydd a gweithwyr iechyd proffesiynol ynghylch cynnwys y Bwndel Babi. Cyflwynir eu safbwyntiau isod, ochr yn ochr â thystiolaeth o waith ymchwil sydd eisoes yn bodoli.

Cysyniad y bwndel

- 3.2 Roedd tua thraean o'r ymatebwyr i'r arolwg eisoes wedi clywed am Fwndeli Babi, ac roedd y rhan fwyaf o'r cyfranogwyr yn cytuno'n gryf (74%) â'r datganiad y byddent wedi hoffi cael Bwndel Babi.
- 3.3 Roedd y rhieni a gymerodd ran yn yr ymchwil ansoddol yn frwdfrydig ynghylch y syniad o geisio rhoi'r un dechrau i bawb. Fodd bynnag, awgrymwyd y dylid cyfyngu'r cynllun i deuluoedd difreintiedig a rhieni ar incymau isel oherwydd pryderon ynghylch yr adnoddau sydd ar gael ar gyfer gwasanaethau eraill i deuluoedd.
- 3.4 Gofynnodd bydwagedd ac ymwelwyr iechyd, a rhai rhieni hefyd, am ragor o wybodaeth ynghylch nodau'r cynllun, y manteision bwriedig a'r dystiolaeth sy'n sail iddo.

Man cysgu

- 3.5 Bu rhywfaint o ddiddordeb yn hanesyddol mewn cynlluniau *Blwch* Babi fel ffordd o wella canlyniadau iechyd ar gyfer babanod hyd at chwe mis oed - yn bennaf o Syndrom Marwolaeth Sydyn Babanod ac arferion cysgu anniogel. Ymddengys fod y diddordeb hwn wedi'i ysgogi'n bennaf gan y model traddodiadol o'r Ffindir ond hefyd gan gynlluniau tebyg a sefydlwyd mewn rhai ymddiriedolaethau iechyd yn Lloegr a'r cynllun a lansiwyd gan Lywodraeth yr Alban yn 2017.
- 3.6 Fodd bynnag, nid cheir llawer o dystiolaeth bod blwch babi'n gallu sicrhau canlyniadau iechyd gwell. Mae'n anodd gwahanu effaith y blychau babi oddi wrth

ffactorau eraill sydd wedi helpu i leihau marwolaethau babanod. Oherwydd y diffyg tystiolaeth i gefnogi'r defnydd o flwch babi, mae'r gwaith ymchwil hwn wedi archwilio opsiynau eraill ar gyfer man cysgu e.e. basged Moses, a rhywbeth a all ddal y bwndel e.e. bag cewynnau neu fath babi.

- 3.7 Fodd bynnag, ni chafwyd consensws yn yr ymchwil ansoddol ynghylch p'un a ddylid darparu man cysgu ai peidio. Dywedodd ychydig dros hanner y rhieni a wnaeth ymateb i'r arolwg (54%) y byddent yn defnyddio'r Bwndel Babi fel man cysgu, ac y byddent yn fwyaf tebygol o'i ddefnyddio yn ystod y dydd. Nifer gymharol fach o rieni a fyddai'n ei ddefnyddio yn ystod y nos.
- 3.8 Nododd ymchwil Llywodraeth yr Alban bryderon diwylliannol ac ymarferol yn ymwneud â defnyddio'r Blwch Babi fel man cysgu. Roedd y rhwystrau diwylliannol yn gysylltiedig â'r teimlad nad yw rhoi babi i gysgu mewn blwch yn rhywbeth y mae pobl yn yr Alban yn gyfarwydd ag ef. Er bod y cynllun peilot yn cynnwys rhieni a oedd eisoes wedi dod i arfer â'r syniad, roedd eraill yn teimlo y byddai rhieni ond yn defnyddio Blwch Babi at y diben hwn pe na baent yn gallu fforddio math arall o wely. Roedd y pryderon ymarferol yn cynnwys pryderon ynghylch rhoi'r blwch ar y llawr a chwestiynau ynghylch a fyddai modd parhau i'w ddefnyddio pe bai eu baban yn cyfogi ynddo.
- 3.9 Soniodd nifer o rieni newydd a gweithwyr ieuchyd proffesiynol yn y grwpiau ffocws fod sefydliadau yn y trydydd sector a manwerthwr mawr eisoes yn cynnig mannau cysgu (neu fwndeli) i deuluoedd sydd eu hangen neu'n gofyn amdanynt. Cwestiynwyd felly a ddylai'r llywodraeth eu darparu.
- 3.10 Os na ddarperir man cysgu, byddai angen rhoi'r bwndel babi yn rhywbeth arall. Roedd y cyfranogwyr yn glir ynghylch beth allai hyn fod. Roeddent yn hoff o'r opsiwn o fag cefn, ond yn glir na ddylai gynnwys brandio'r llywodraeth. Roeddent hefyd o'r farn y gallai fod yn amhosibl cynhyrchu bag a fyddai'n apelio i bawb.

Cynnwys y bwndel

- 3.11 Roedd barn rhieni am gynnwys y bwndel yn gefnogol iawn ar y cyfan - roeddent yn fodlon iawn ag ansawdd ac ystod yr eitemau. Nid oedd hyn yn syndod, gan fod yr eitemau yn ein blwch cychwynnol ni'n seiliedig ar yr hyn a oedd wedi'i gynnwys ym

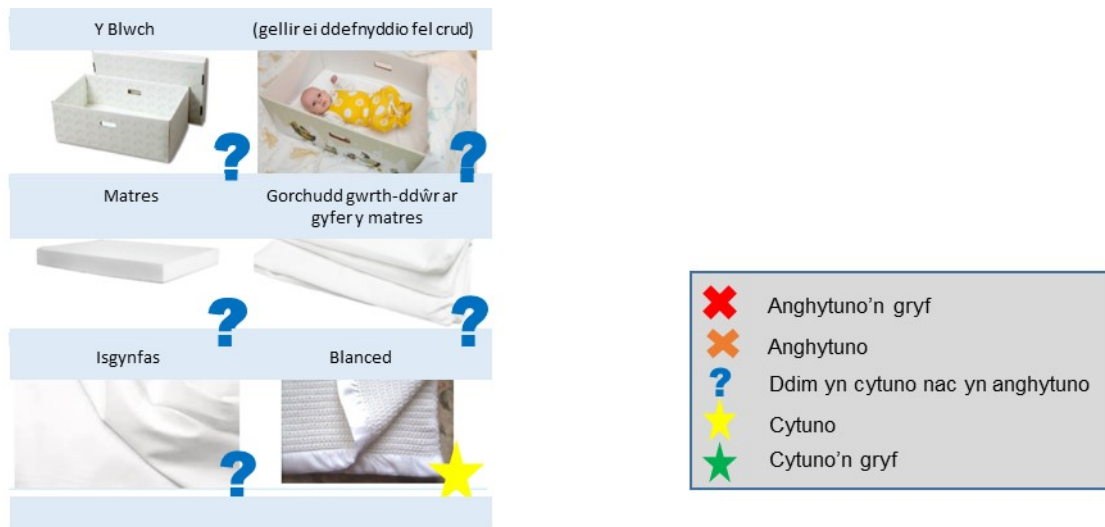
Mlwch Babi Llywodraeth yr Alban, a oedd hefyd yn seiliedig ar dystiolaeth. Roedd y thermomedr clust a'r thermomedr bath yn boblogaidd iawn ac yn cael eu hystyried yn eitemau gwerthfawr na fyddai rhieni o bosibl wedi'u eu prynu fel arall.

- 3.12 Yn ôl yr arolwg ar-lein, y pedwar categori mwyaf poblogaidd o eitemau y byddai rhieni'n hoffi eu gweld yn y Bwndel Babi oedd: nwyddau ymolchi neu eitemau meddygol, eitemau ar gyfer y fam neu'r rhieni, eitemau newid ac eitemau eraill (gan gynnwys blanced gellog a bib driblo). Yr eitemau mwyaf poblogaidd yr oedd rhieni eu heisiau yn y Bwndel Babi oedd nwyddau ymolchi ac eitemau meddygol - roedd 92% o'r rhieni am i'r rhain gael eu cynnwys. Y nwyddau lleiaf poblogaidd oedd dillad maint 3 i 6 mis, ond roedd chwarter yr ymatebwyr yn dal i deimlo y dylai'r Bwndel gynnwys y rhain.

Dillad gwely

- 3.13 Nodwyd bod dillad gwely'n hanfodol os bwriedir darparu man cysgu. Os bwriedir gwneud hynny, dywedodd y cyfranogwyr fod gan fannau cysgu gwahanol ofynion gwahanol o ran y math o ddillad gwely a'u maint. Yn gyffredinol, roedd yr ymatebwyr o'r farn na fyddai'n bosibl darparu dillad gwely a fyddai'n addas i bawb.
- 3.14 Cydnabuwyd yn eang y gost ar gyfer darparu man cysgu, ac yn enwedig matres. Roedd y rhan fwyaf o'r rhieni'n teimlo y dylai matres babi wastad fod yn newydd, ac na ddylai gael ei throsglwyddo rhwng ffrindiau neu deulu.
- 3.15 Felly, mae Ffigur 1 yn dangos na chafwyd barn glir ynghylch dillad gwely; byddai rhieni'n croesawu'r gostyngiad yng nghost dillad gwely ond roeddent yn ansicr a fyddai'n bosibl rhoi dillad gwely addas fel rhodd heb ddarparu man cysgu addas hefyd.

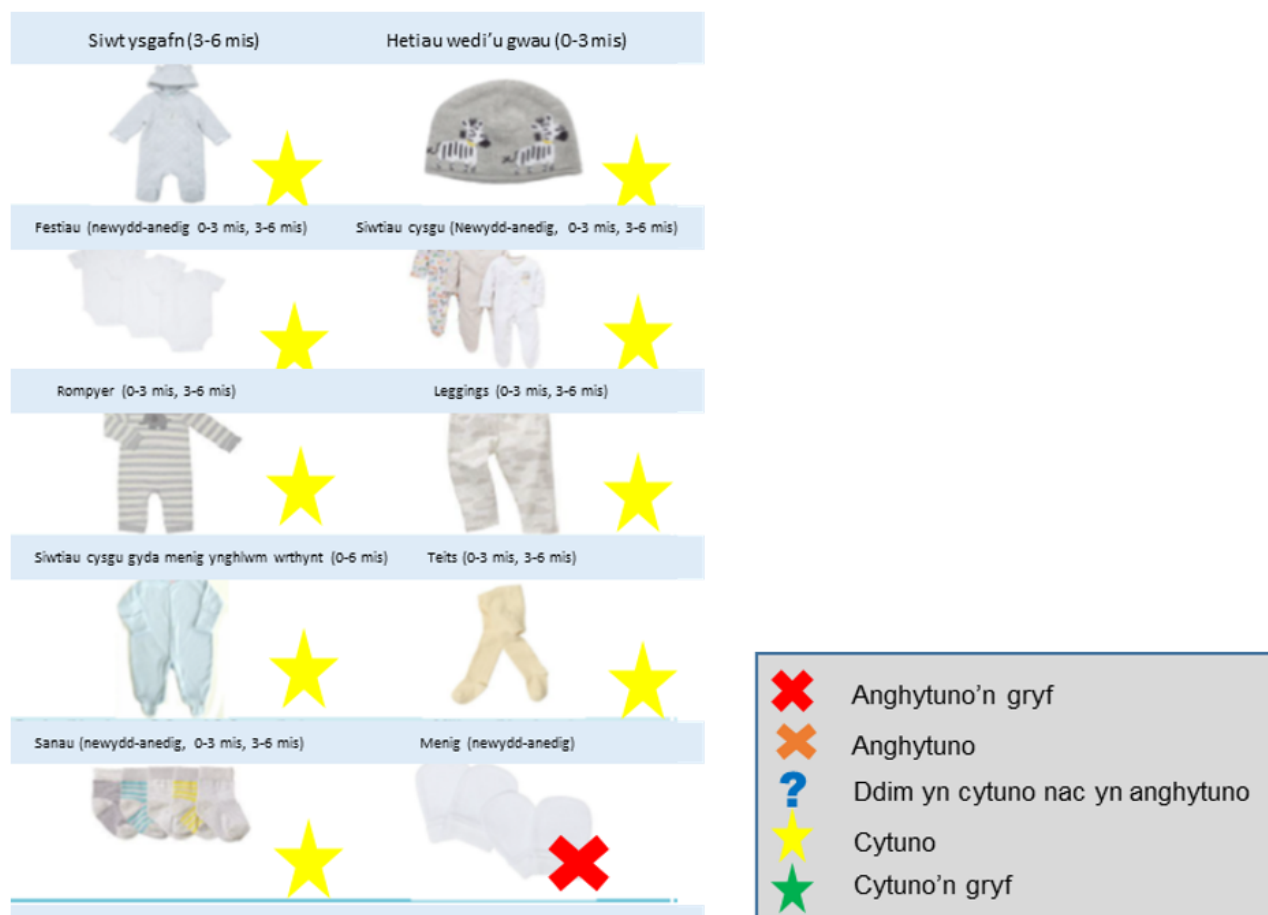
Ffigur 1: Adborth ar ddillad gwely

Dillad

- 3.16 Dywedodd y gweithwyr iechyd proffesiynol yn glir na ddylid cynnwys menig gan nad ydynt yn caniatáu cysylltiad croen â chroen. Cafodd yr holl eitemau dillad eraill eu croesawu gan y rhieni a'r gweithwyr iechyd yn y gwaith maes ansoddol a meintiol.
- 3.17 Fel y nodwyd uchod, canfu'r arolwg ar-lein mae'r eitemau lleiaf poblogaidd oedd dillad maint 3 i 6 mis, er bod chwarter yr ymatebwyr yn dal i deimlo y dylid eu cynnwys yn y Bwndel.
- 3.18 Yn ystod y gwaith maes ansoddol, daeth i'r amlwg fod gan rai rhieni newydd farn gref ynghylch lliwiau a phatrymau, ond nid oedd unrhyw gysondeb o ran hyn ymhlith rhieni. Er enghraifft, roedd rhai rhieni'n hoffi'r print sebra ar yr het gan ddweud y byddent yn hoffi ei gael ar gyfer eu plentyn. Ar y llaw arall, roedd eraill o blaid y syniad o gynnwys het ond nid oeddent yn hoffi'r het sebra yn y llun.

Ffigur 2: Adborth ar y dillad

- 3.19 Dywedodd y rhieni a'r gweithwyr iechyd proffesiynol yn glir na ddylid rhoi brandio'r llywodraeth ar y dillad. Os oedd brandio ar y dillad, ni fyddent yn debygol o'u defnyddio. Roedd yr un peth yn wir am y cynnig i roi'r bwndel mewn bag cefn, h.y. ni ddylid rhoi brand y llywodraeth arno. Eto, mae gan rieni newydd farn wahanol o ran y math o fag a lliw'r bag (ond roedd y rhan fwyaf yn cytuno bod bag ysgwydd yn anymarferol a ddim yn ffasiynol).

Bwydo/bwydo ar y fron

- 3.20 Yn ystod y grwpiau ffocws, cytunwyd yn gyffredinol bod bwydo baban newydd-anedig neu fwydo ar y fron ddim bob amser yn hawdd, a'i fod yn heriol iawn i rai rhieni newydd. Roedd yn bwnc emosiynol i sawl un o'r cyfranogwyr. Y prif beth all helpu yw cael cyngor gan weithwyr proffesiynol.

- 3.21 Er na wnaeth yr hwyluswyr sôn am eli ar gyfer y fron, ac nad oes llun ohono yn y delweddau a ddangoswyd i'r grwpiau ffocws, cafodd ei awgrymu gan y cyfranogwyr fel rhywbeth a allai fod yn ddefnyddiol i famau newydd. Roedd nifer o weithwyr iechyd proffesiynol a rhieni'n teimlo y byddai eli ar gyfer y fron yn annog mamau newydd i roi cynnig ar fwydo ar y fron a pharhau i wneud hynny am gyfnod hirach.
- 3.22 Dywedodd y gweithwyr iechyd fod rhai mathau o eli'n fwy effeithiol a diogel nac eraill. Soniwyd bod lanolin yn gynhwysyn allweddol ar gyfer gwella'r croen yn effeithiol, ond ei fod yn dueddol o gael ei gynnwys mewn eli mwy drud yn unig. Dywedwyd hefyd nad oes yn rhaid glanhau rhai mathau o eli o'r croen cyn bwydo ar y fron, ac felly eu bod yn fwy cyfleus.
- 3.23 Roedd cost eli ar gyfer y fron yn rhwstr i rai o'r rhieni newydd y siaradwyd â nhw, neu i rieni newydd yr oedden nhw'n eu hadnabod. Fe wnaeth y gweithwyr iechyd proffesiynol gydnabod bod cost eli ar gyfer y fron yn atal rhai mamau rhag parhau i fwydo ar y fron. Dywedodd rhai gweithwyr iechyd proffesiynol eu bod weithiau'n gallu rhoi pecynnau bach o eli i rieni ond nad oedd y pecynnau hyn bob amser ar gael iddynt.
- 3.24 Er y byddai'r rhan fwyaf o'r gweithwyr iechyd proffesiynol o blaid cynnwys eli ar gyfer y fron yn y bwndel, dywedodd rai bod cynnwys unrhyw fath o eli croen yn codi pryderon ynghylch alergeddau posibl.

Ffigur 3: Adborth ar eitemau i gefnogi bwydo

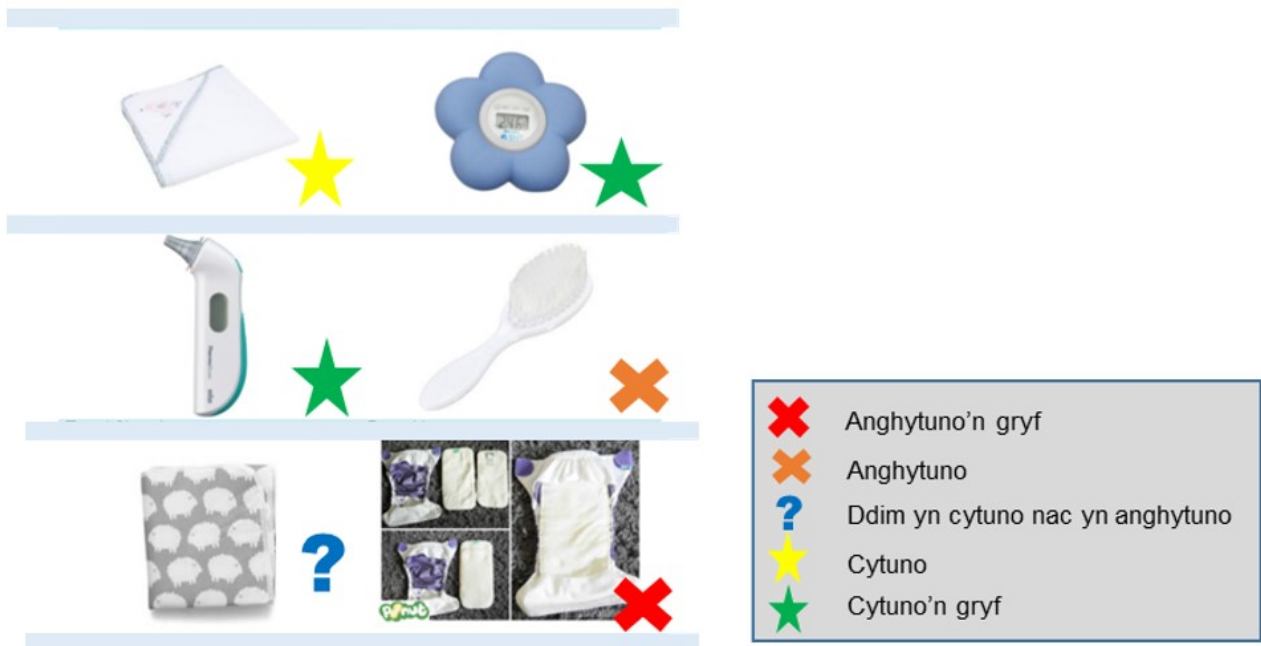
- 3.25 Roedd y rheini a wnaeth gyfrannu at y gwaith ymchwil o blaid cynnwys bibiau bwydo a bibiau driblo, ac yn teimlo eu bod yn eitemau hanfodol neu ddefnyddiol.

- 3.26 Yn gyffredinol, credwyd nad yw'r wybodaeth sydd yn y bwndel, yn cynnwys gwybodaeth am fwydo a bwydo ar y fron, yn gweddu i'r syniad o rodd. Sonnir yn fanylach isod am ddarparu gwybodaeth fel rhan o'r bwndel.

Ymolchi/glanhau

- 3.27 Roedd y rhan fwyaf o rieni a gweithwyr iechyd proffesiynol o'r farn bod thermomedrau'n eitem hanfodol i asesu a oes angen triniaeth ar y plentyn ac i dawelu meddwl rhieni, ond eu bod yn anodd i rai eu fforddio. Cyfeiriodd nifer at y llun o'r thermomedr clust digidol, gan ddweud mai'r rhain oedd y thermomedrau gorau ac y byddent yn hoffi cael un.
- 3.28 Mynegodd rai gweithwyr iechyd proffesiynol fân bryderon y gallai rhai rhieni ddefnyddio thermomedr clust yn anghywir ac y gallai hynny niweidio eu baban. Fodd bynnag, roeddent yn derbyn bod risg o ddefnyddio nifer o nwyddau baban yn anghywir (gweler y sylwadau ynghylch y sling babi isod). Roedd y rhan fwyaf yn cytuno hefyd bod thermomedr clust digidol yn hawdd ei ddefnyddio ac yn fwy dibynadwy.
- 3.29 O ran y brwsh gwallt, y farn gyffredinol yn y grwpiau ffocws gyda rhieni newydd oedd ei fod yn ddiangen. Dywedodd nifer o'r gweithwyr iechyd proffesiynol y gellid ei ddefnyddio ar gyfer y crudgen; ac roedd gweithwyr iechyd eraill yn teimlo i ddechrau nad oedd ei angen ond wedyn wedi newid eu meddyliau.
- 3.30 Roedd y mwyafrif o blaid cynnwys tywel, ac yn ei ystyried yn eitem hanfodol y bydd pob rhiant ei hangen.

Ffigur 4: Adborth ar eitemau ymolchi/glanhau

- 3.31 Soniwyd bod mat newid bach yn rhywbeth sydd fel arfer yn cael ei gynnwys mewn bag newid. Dywedodd sawl rhiant fod y mat newid bach oedd ganddyn nhw yn rhan o'u bag newid, ac felly nid oeddent yn teimlo bod angen cynnwys un yn y bwndel. Dengys yn Ffigur 4 nad oedd barn glir ar hyn gan fod eraill yn teimlo bod mat newid yn eitem hanfodol y dylid ei gynnwys.
- 3.32 Ychydig iawn o'r cyfranogwyr yn y grwpiau ffocws oedd yn adnabod rhywun sy'n defnyddio cewynnau amlbro, a dywedodd bron pob un ohonynt na fydden nhw'n eu defnyddio ac nad oeddent yn meddwl y byddai rhieni eraill yn eu defnyddio chwaith. Roedd y rheini a ddywedodd y byddent yn rhoi cynnig arnynt ond yn fodlon gwneud hynny pe baent yn eu cael am ddim, ac roeddent yn ansicr a fyddent yn parhau i'w defnyddio wedyn. Soniodd nifer o'r rhieni newydd pa mor ddrud oedd cewynnau a dywedodd sawl un eu bod yn ei chael hi'n anodd eu fforddio.

Eitemau amrywiol

- 3.33 Mae Ffigur 5 yn dangos bod y rhieni'n croesawu'r rhan fwyaf o'r eitemau amrywiol y gofynnwyd am eu barn amdanynt, ac eithrio dau, sef y sling babi a'r condomau.

- 3.34 Y sling babi yw'r eitem yr oedd y rhan fwyaf o'r rhieni'n synnu ei weld yn y bwndel. Dywedodd rai rhieni fod cariwr babi'n rhy ddrud i'w brynu, ond y byddent wedi hoffi cael un.

"I didn't think you would get a sling. They are really expensive. Do they really get these?"

Cyfranogwr yn y grŵp ffocws - Rhiant newydd

- 3.35 Soniodd y rhieni am "lyfrgelloedd benthyg slingiau" lle'r oeddent yn gallu arbrofi gyda gwahanol fathau o gludwyr, a nodwyd y mathau yr oeddent yn eu ffafrio. Ymddengys fod cost y cyfleusterau hyn yn amrywio. Dywedodd un rhiant ei fod wedi talu £7 am wythnos. Roedd rhieni eraill yn y grŵp yn teimlo bod hyn yn ddrud ar gyfer defnydd tymor canolig neu hirdymor.
- 3.36 Soniodd sawl rhiant eu bod wedi cael cludydd babi gan ffrindiau neu deulu, ac roedd dau riant wedi cael mwy nag un i'w cadw a'u defnyddio.
- 3.37 Mynegodd y gweithwyr iechyd proffesiynol a oedd yn rhan o'r grwpiau ffocws bryderon ynghylch diogelwch babanod os nad yw'r slingiau'n cael eu defnyddio'n gywir, gan sôn am farwolaeth babi mewn un ardal. Roeddent yn cytuno hefyd bod risg yn gysylltiedig â llawer o eitemau babi os nad ydynt yn cael eu defnyddio'n gywir.

Ffigur 5: Adborth ar eitemau amrywiol

- 3.38 Dywedodd nifer o weithwyr iechyd proffesiynol y byddai cynnwys condomau'n eu helpu gyda'r sgysiau y mae'n rhaid iddynt eu cael (fel rhan o'u rôl) gyda rhieni newydd ynghylch dulliau atal cenhedlu. Soniwyd bod lefelau ffrwythlondeb uchel ar ôl beichiogrwydd yn rheswm da dros eu cynnwys, yn ogystal â'r ffaith bod rhieni newydd yn aml yn flinedig ac yn brysur iawn ac efallai'n anghofio meddwl am ddulliau atal cenhedlu pan fyddant eisiau dechrau cael rhyw eto. Felly, roedd rhai gweithwyr iechyd yn teimlo'n gryf iawn y dylid eu cynnwys yn y bwndel.
- 3.39 Fodd bynnag, roedd barn rhieni ar y mater yn fwy amrywiol. Codwyd pryderon yn yr ymchwil ansoddol a meintiol, yn enwedig ymhlith mamau newydd, y gallai cynnwys condomau wneud i rai deimlo dan bwysau a bod rhyw yn ddisgwyliad arnynt. Roedd rhai gweithwyr iechyd proffesiynol hefyd yn credu y gallai rhai mamau deimlo bod disgwyliad arnynt i gael rhyw pan allai fod yn rhy boenus neu niweidiol iddynt wneud hynny, yn dibynnu ar y profiad a gawsant wrth roi genedigaeth.

"I don't want him [partner] seeing those [condoms] and thinking that I am ready to start having sex again. There is no way."

Cyfranogwr yn y grŵp ffocws - Rhiant newydd

- 3.40 Felly, nodwyd yn Ffigur 5 bod barn gymysg ynghylch cynnwys condomau. Fodd bynnag, awgrymodd ambell un o'r cyfranogwyr yn ystod dau grŵp ffocws y gellid efallai eu cynnwys mewn amlen gyda nwyddau hylendid. Roedd aelodau eraill yn hapus neu'n fodlon â'r syniad hwn.

Gwybodaeth

- 3.41 Mynegodd y rhieni a'r gweithwyr iechyd proffesiynol bryderon y gallai gormod o wybodaeth orlwytho rhieni a dyblygu'n ddiangen gwybodaeth yn y maent yn ei chael o fannau eraill, a hefyd ychwanegu at y 'pwysau' canfyddedig ar rieni newydd i fwydo ar y fron yn benodol. Awgrymwyd hefyd y gallai'r deunyddiau gwybodaeth dynnu oddi wrth y syniad o'r bwndeli fel rhodd.
- 3.42 Awgrymwyd yn yr arolwg a'r grwpiau ffocws y gellid defnyddio'r bwndel fel cyfle i gyfeirio rhieni at wybodaeth sydd ar gael ar-lein. Dywedodd rhai ymatebwyr y

byddai'n ddefnyddiol cael 'siop un stop' ar gyfer yr wybodaeth sydd ei hangen ar rieni.

- 3.43 Dywedodd llawer o'r rhieni newydd eu bod wedi cael nifer fawr o daflenni gwybodaeth yn yr ysbyty, drwy'r post a gyda'r nwyddau yr oeddent wedi'u derbyn gan y GIG, elusennau a manwerthwyr preifat ar ôl cael eu babi, a'u bod wedi eu taflu i ffwrdd yn syth ac yn aml heb edrych i weld wrth bwy yr oeddent neu beth oedd ynddynt. Hynny am eu bod wedi'u llethu'n llwyr gan y newid o gael baban, ac felly'n rhy brysur a/neu flinedig i'w darllen.
- 3.44 Mae rhanddeiliaid wedi bod yn awyddus iawn i ddefnyddio'r bwndel fel cyfle i gyfathrebu negeseuon pwysig i rieni e.e. ynghylch dewis addysg cyfrwng Cymraeg, y rôl y gall rhieni ei chwarae wrth ddatblygu iaith a lleferydd, a'r cymorth iechyd meddwl sydd ar gael etc.
- 3.45 Dengys ymchwil o fannau eraill mai'r brif fantais a gafwyd o gynlluniau tebyg (neu, weithiau, eu hunig fantais) oedd y negeseuon yr oedd y 'rhodd' wedi'u cyfleu i rieni newydd. Mewn rhai achosion, mae'n ofynnol i rieni gwblhau gweithgaredd dysgu ar-lein, neu fynychu un neu fwy o apwyntiadau clinigol, cyn eu bod yn gymwys i dderbyn yr hyn a gynigir (h.y. blwch neu fwndel babi).

Cofrestru ar gyfer y bwndel a'u gludo

- 3.46 Roedd bron pob un o'r ymatebwyr i'r arolwg ar-lein yn teimlo mai'r ffordd orau o glywed am y Bwndel Babi oedd drwy eu bydwraig. Serch hynny, dywedodd hanner yr ymatebwyr y byddent hefyd yn hoffi clywed am y Bwndel Babi drwy staff yr ysbyty. Roedd yr ymchwil feintiol yn ategu'r canfyddiadau hyn.
- 3.47 Dywedodd traean o'r rhieni a ymatebodd i'r arolwg ar-lein y byddent yn hoffi cael y Bwndel Babi rhwng wythnosau 31 a 35 o'u beichiogrwydd, a dywedodd 26% y byddent yn hoffi ei gael rhwng wythnosau 26 a 30.
- 3.48 Yn ystod y grwpiau ffocws, cytunodd y rhan fwyaf o rieni a gweithwyr rheng flaen y byddai'n fwyaf priodol dosbarthu'r bwndel yn uniongyrchol i gartrefi drwy gludwr tua wythnos 32 y beichiogrwydd.
- 3.49 Mae'r amseriadau hyn yn gyson â chanfyddiadau'r ymchwil a'r arferion yn yr Alban. Mae eu sylfaen dystiolaeth nhw'n nodi pwysigrwydd sicrhau bod rhieni'n ymwybodol

o'r hyn y byddant yn ei dderbyn a phryd, fel nad ydynt yn prynu'r eitemau eu hunain. Pe byddent yn gwneud hyn, byddai'n creu gwastraff ac ni fyddai'r bwndel yn cynnig manteision ychwanegol o ran arbedion i deuluoedd etc.

4. Casgliadau a'r camau nesaf

- 4.1 Rhaid pwysleisio y dylid trin canfyddiadau'r gwaith ymchwil cynnar hwn fel rhai dangosol. Mae cynlluniau ymchwil mwy cadarn wrthi'n cael eu datblygu er mwyn llywio penderfyniadau polisi.
- 4.2 Mae cefnogaeth glir ymhlith rhieni i'r syniad o Fwndel Babi a byddent i gyd yn hoffi cael un. Roedd adborth y gweithwyr iechyd proffesiynol hefyd yn gadarnhaol ar y cyfan. Ceir barn gyffredinol fod 'pawb yn hoffi cael rhywbeth am ddim'.
- 4.3 Mae rhieni newydd a gweithwyr iechyd proffesiynol yn gwbl glir eu barn ynghylch cynnwys y Bwndel Babi, ac eithrio'r menig ar sail cyngor presennol y gweithwyr iechyd proffesiynol na ddylid eu defnyddio a hefyd y cewynnau amdro yr oedd y rhan fwyaf yn teimlo na fyddai'n cael eu defnyddio.
- 4.4 Ni chafwyd consensws ynghylch beth y dylid rhoi'r bwndel ynddo. Roedd rhai o'r cyfranogwyr yn hoffi'r syniad o fan cysgu, ond roedd eraill yn teimlo na fydden nhw na rhieni newydd eraill yn fwy cyffredinol yn defnyddio man cysgu. Byddai rhai'n hoffi bag cefn, ond teimlwyd yn gyffredinol y byddai'r rhan fwyaf o rieni eisiau bag o'u dewis nhw ac un sy'n wahanol i bawb o'u cwrmpas.
- 4.5 Roedd rhieni a gweithwyr iechyd proffesiynol yn teimlo y dylai menywod beichiog gael gwybod am y Bwndel Babi yn un o'u cyfarfodydd gyda'i bydwraig neu yn yr apwyntiad ar gyfer sgan 20 wythnos, ac y dylid gofyn iddynt a hoffent ei gael. Os felly, dylai'r bwndel gael ei ddosbarthu iddynt drwy gludwr rhwng wythnosau 32 a 36 o'u beichiogrwydd.
- 4.6 Bydd yn bwysig cynnal gwerthusiad cynhwysfawr o'r cynllun peilot er mwyn cael syniad cychwynnol o effaith bosibl y cynllun a'r rhwystrau posibl. Fodd bynnag, bydd amserlen fer a graddfa gymharol fach y cynllun peilot yn ei gwneud hi'n anodd cynllunio astudiaeth a fyddai'n gallu asesu'n drylwyr effaith Blychau Babi ar ganlyniadau plant a theuluoedd. Bydd angen gwneud mwy o waith ymchwil os penderfynir cyflwyno'r cynllun yn genedlaethol.

Atodiad A

Holiadur Bwndel Babi

Mae Llywodraeth Cymru eisiau croesawu pob baban newydd drwy roi bwndel o nwyddau yn anrheg. Rydyn ni eisiau clywed barn rhieni newydd. Bydd hyn yn ein helpu i benderfynu ar gynllun a chynnwys y bwndel babi a sut y bydd yn cael ei roi i deuluoedd.

1. Pa rai o'r rhain sy'n berthnasol i chi? Meddyliwch dim ond am eich plant chi eich hun sy'n byw gyda chi. (Ticiwch BOB UN sy'n berthnasol.)

- Chi neu'ch partner yn feichiog ar hyn o bryd
- Plentyn dan 1 oed
- Plentyn rhwng 1-2 oed
- Plentyn hŷn na 2 oed
- Dim un o'r uchod

2. Ym mhle ydych chi'n byw?

- Cymru
- Lloegr
- Yr Alban
- Gogledd Iwerddon
- Arall

3. Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cefnogi rhieni a phlant drwy roi 'Bwndel Babi' yn anrheg i bob baban newydd-anedig sy'n llawn eitemau defnyddiol ar gyfer 6 mis cyntaf eu bywyd. Ydych chi wedi clywed am hyn?

- Do
- Naddo
- Ddim yn siŵr

4a. Nod y Bwndel Babi (gweler y llun o focs enghreifftiol a'i gynnwys) yw helpu POB plentyn yng Nghymru i gael y dechrau gorau mewn bywyd. Beth yw eich barn am y cynllun hwn?

- Cadarnhaol iawn
- Cadarnhaol
- Niwtral
- Negyddol
- Negyddol iawn

4 b. Pam?

5a. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno gyda'r datganiad isod.

Byddwn yn / Byddwn wedi hoffi cael bwndel babi

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

5b. Pam?

6. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried darparu cynhwysydd i fabanod gysgu ynddo; gyda matres, cynfas a blanced i ddarparu man cysgu diogel. Pa mor debygol fyddech chi o'i ddefnyddio fel man i'ch baban gysgu?

- Tebygol iawn
- Tebygol
- Ddim yn siŵr
- Annhebygol
- Annhebygol iawn

6. Pe baech yn ei ddefnyddio fel man i'r baban gysgu, fyddech chi'n ei ddefnyddio ar gyfer...

(ticiwch BOB UN sy'n berthnasol.)

- Cwsg yn ystod y dydd
- Cwsg yn y nos
- Crud ar gyfer teithio
- Arall (nodwch)

7. Yn eich barn chi, pa eitemau ddylai'r Bwndel Babi eu cynnwys ...

(Ticiwch BOB UN sy'n berthnasol)

- Bag newid cewynnau - i gario'r eitemau sydd eu hangen ar y babi, fel cewynnau, mat newid, ac ati.
- Bath babi - ar gyfer ymolchi
- Cynhwysydd ar gyfer cysgu ee crud neu focs cysgu gyda matres, cynfasau tynn ac amddiffynnydd matres

- Dillad cyntaf - ee siwtiau llewys byr, siwtiau cysgu llewys hir gyda menyg, siwtiau sy'n cau dros y frest
- Dillad baban 0-3 mis oed - ee het, siwtiau llewys hir, siwtiau 'romper', legins â thraed, trywsusau jersey, parau o sanau, siwtiau cysgu
- Dillad baban 3-6 mis oed - ee trywsusau jersey, parau o sanau, siwtiau llewys hir, legins â thraed, siwtiau dydd, hwdis meddal, siwtiau pram
- Pethau ymolchi/meddygol - ee thermomedr bath, thermomedr clust a thalcen, sbwng, bwrdd emeri, brws dannedd
- Eitemau newid cewyn - ee cewynnau y gellir eu hailddefnyddio/leinin cewynnau, mat newid
- Eitemau ar gyfer y fam/rhiant - padiau bwydo o'r fron, tyweli mamolaeth, condomau
- Llyfrau
- Arall - mat chwarae, blancedi, tywel gyda chwfl, bib driblo, cysurwr, lliain mwslin, dymi, cysurwr torri dannedd

8. Beth fyddai'r ffordd orau o roi gwybod i chi am y Bwndel Babi? (ticiwch BOB UN sy'n berthnasol.)

- Drwy eich bydwaig
- Drwy hysbysebion
- Ar wefannau
- Llythyr gan y meddyg teulu
- Drwy staff yr ysbyty
- Arall

9. Pryd fydddech chi eisiau cael y Bwndel Babi?

- Yn ystod 20 wythnos gyntaf y beichiogrwydd
- Rhwng wythnosau 21 a 25 y beichiogrwydd
- Rhwng wythnosau 26 a 30 y beichiogrwydd
- Rhwng wythnosau 31 a 35 y beichiogrwydd
- Rhwng wythnosau 36 a 40 y beichiogrwydd
- Ar ôl i'r baban gael ei eni

10. Ym mha ardal awdurdod lleol ydych chi'n byw?

- Blaenau Gwent
- Pen-y-bont ar Ogwr
- Caerffili
- Caerdydd
- Sir Gaerfyrddin
- Ceredigion
- Conwy
- Sir Ddinbych

- Sir y Fflint
- Gwynedd
- Ynys Môn
- Merthyr Tudful
- Sir Fynwy
- Castell-nedd Port Talbot
- Casnewydd
- Sir Benfro
- Powys
- Rhondda Cynon Taf
- Abertawe
- Bro Morgannwg
- Torfaen
- Wrecsam

11. Beth yw eich rhyw?

- Benyw
- Gwryw
- Arall

12. Beth yw eich oedran?

- 18-24
- 25-34
- 35+

Diolch am lenwi'r arolwg hwn.

Annex B: Parent Focus Group Discussion guide

45 minutes duration

1. RESEARCH INTRODUCTION (5 mins)

Introduction: nature of research is to discuss a new initiative from the Welsh Government for parents and newly born babies in the future

Discussion guidelines:

- no right or wrong answers
- only personal opinions matter
- spend some time with them asking questions as we go along to clarify and seek more information
- get a feel for them and their opinions
- acceptable to change mind as we progress through discussion would appreciate them being open and honest about their thoughts and feelings and share what's on their mind during the time we spend with them, even unimportant, trivial thoughts as this

Explain: all comments made are strictly confidential and will not be attributed to individuals (Government Social Research code of conduct)

- audio-recorded for research purposes only
- session will last around 45 minutes

For each participant please collect (ideally pre focus group):

- job (if applicable and not for Welsh Government Officials focus group)
- Who else lives in household? Ages of child(ren)?
- Age of youngest?

WARM UP [5 mins]

1 BRIEFLY: How would you describe life when your (youngest) child was born?

What was it like at home?

How did you prepare?

If time: Thinking back since birth of youngest child, what have been the essential items you couldn't have managed without? o What sort of things did you get when pregnant? o Did you buy these, or were they given to you? What sort of things did you get as you went along after birth? o Did you buy these, or were they given to you? o Looking back, what did you wish you had before hand? o What, if anything, have you bought but never used?

2. BUNDLE CONTENTS [15 mins]

MODERATOR NOTE:

Introduce each of the proposed item group headings before exploring individual items from each group in detail PLEASE NOTE THERE ARE ONLY APPROX 4 MINUTES FOR EACH GROUPING TO BE DISCUSSED!

- Clothing
- Bathing / Health
- Feeding
- Bedding

FOR EACH GROUPING:

What kind of things would you want to see in this group?

FOR MISC GROUP – What else would you want to see included in the bundle that hasn't been discussed?

Moderator introduce each group of items NOTE: EACH GROUP OF ITEMS WILL BE REPRESENTED PICTORIALLY ON ONE SHEET (SEE BELOW – ANNEX A) AS A SUMMARY OF WHAT might be INCLUDED AND TO ENABLE PARENTS TO PRIORITISE LATER:

FOR EACH TYPE OF ITEM (EG. FOR CLOTHING DISCUSS IN GROUPINGS RATHER THAN INDIVIDUAL ITEMS)

- Initial reactions - Likes / dislikes
- How familiar are you with these items? Which do you already have / did you have?
- Did you buy these, or were they given to you?

- How useful are/were they?
- What would you use them for? When would you use them? How often would you use them?

IF REQUIRED: What kind of explanation of what this is, if any, would you need?

ONCE DISCUSSED ALL ITEMS

- Are there any surprising items in this group? Why?
- What, if anything, is missing from this group?
- Which are the most / least useful

Moderator repeat for each grouping and items

Specific probs:

- What effect would these items have on your thoughts on breastfeeding? Any change in opinion / attitude? What about the offer of a breast-pump hire scheme voucher?
- How useful are re-usable nappies and liners? What is the benefit? Would you expect this to be included? Or perhaps a voucher to collect?
- How likely are you to use in the future? How many should be included? How many is not enough?
- How likely are you to use the books?
- What else would you want to see included that could be relevant to your baby's development?

3. PRIORITISATION OF BABY BUNDLE CONTENTS 5 mins

How does the Baby Bundle compare to what you expected?

WE WILL USE THE ONE-SHEETS WITH PICTURES OF ITEMS IN EACH GROUPING - AS RESPONDENTS TO USE THREE DIFFERENT COLOURED HIGHLIGHTER PENS TO PRIORITISE ITEMS

GREEN: Very useful

ORANGE: Some use

PINK: Not much use Moderator probe on the differences between the 3 groups and why some items are more useful than others

Which 10 items would you say are vital to have in the bundle and why? What do you feel you could leave out? What, if anything, is missing from the bundle?

4. BUNDLE SPACE [8 mins]

Whatever is included in the bundle, we expect some kind of sleeping space will be needed to pass the included items to parents. What do you think this should be? Why?

What are your thoughts on a bag?

What are your thoughts on a bath?

What are your thoughts on something the baby may sleep in?

5. BABY BUNDLE LOGISTICS [5 mins]

How would you want to be told about the Baby Bundle?

When would you expect to hear about it? From whom?

What would you need/want to know about the Baby Bundle to encourage you to want to receive it? What would you need to know in terms of how it's intended to be used?

When would you want to receive the Baby Bundle? How would you feel about receiving before the birth eg month 8?

How would you want to receive it? Spontaneous then prompt with list below exploring the reality of how this method would work: WG ideal method - Midwives introduce the concept of Baby Bundle early on in pregnancy – eg. booking in appointment – and potentially have literature about it to include in the pack new mums get at this stage - Then at a later midwife appointment – mum is given a card / voucher / certificate which they need to send to distributor to arrange delivery (vulnerable women can be helped by midwives) - 8th month of pregnancy the bundle arrives by post

Alternatives

- Self-registration
- Online
- Post
- Telephone
- Text message
- Delivery by post / courier
- Collection from an agreed point (local library, local school, post office etc)
- Ante-natal/parent craft NHS classes?

How would you feel if when you registered for the bundle, you had the option to sign up to communications from the Welsh Government/ NHS once you've received the bundle eg email?

Could be reminders at key developmental stages eg immunisation, childcare entitlements, breastfeeding help, weaning etc?

What else could, they talk about that you would be interested in? What does this make you feel about the bundle? Would you want to do this?

How likely to sign up to it? Would you feel obliged to if you didn't want to?

How often would be acceptable for the Welsh Government to make contact?

6. SUM UP 2 mins

In your own words, how would you sum up the Baby Bundle? What are the positives / negatives? What are the key benefits of a Baby Bundle to parents and babies in Wales?

How useful would a Baby Bundle have been to you?

What does it make you feel about having a baby in Wales?

THANK AND CLOSE

Annex C: Focus Group Discussion guide for professional groups (e.g. midwives, health visitors)

45 minutes duration

1. RESEARCH INTRODUCTION (2 mins)

Introduction: nature of research is to discuss a new initiative from the Welsh Government for parents and newly born babies in the future

Discussion guidelines:

- no right or wrong answers
- only personal opinions matter
- spend some time with them asking questions as we go along to clarify and seek more information
- get a feel for them and their opinions
- acceptable to change mind as we progress through discussion would appreciate them being open and honest about their thoughts and feelings and share what's on their mind during the time we spend with them, even unimportant, trivial thoughts as this

Explain: all comments made are strictly confidential and will not be attributed to individuals (Government Social Research code of conduct)

- audio-recorded for research purposes only
- session will last around 45 minutes

2. AWARENESS & INITIAL REACTION [3 mins]

What, if anything, have you heard about something called the Baby Bundle? Where did you hear this?

Moderator introduce Baby Bundle: The Welsh Government plans to strengthen its support for new parents, babies and children by giving every newborn a 'baby bundle of essential items, to help all children to get the best start in life.

What are your initial thoughts?

Prompts:

- Initial reactions Likes / dislikes

3. BUNDLE CONTENTS [15 mins]

MODERATOR NOTE:

Introduce each of the proposed item group headings before exploring individual items from each group in detail PLEASE NOTE THERE ARE ONLY APPROX 4 MINUTES FOR EACH GROUPING TO BE DISCUSSED!

- Clothing
- Bathing / Health
- Feeding
- Bedding

FOR EACH GROUPING:

What kind of things would you want to see in this group?

FOR MISC GROUP – What else would you want to see included in the bundle that hasn't been discussed?

Moderator introduce each group of items NOTE: EACH GROUP OF ITEMS WILL BE REPRESENTED PICTORIALLY ON ONE SHEET (SEE BELOW – ANNEX A) AS A SUMMARY OF WHAT might be INCLUDED AND TO ENABLE PARTICIPANTS TO PRIORITISE LATER

FOR EACH TYPE OF ITEM (EG. FOR CLOTHING DISCUSS IN GROUPINGS RATHER THAN INDIVIDUAL ITEMS)

- Initial reactions - Likes / dislikes
- What kind of explanation of what the item is, if any, would parents need?
- Do you think parents would use them? Would we need to provide additional support to encourage and/or support use?

ONCE DISCUSSED ALL ITEMS

- Are there any surprising items in this group? Why?
- What, if anything, is missing from this group?
- Which are the most / least useful

Moderator repeat for each grouping and items

Specific probes:

- If a sleeping space (e.g. moses basket) was supplied, do you think parents would use this? What are the pros and cons? Why?
- What effect do you think these items might have on breastfeeding? Any change in opinion / attitude? What might help support mothers to breastfeed?

- What effect do you think these items might have on the use of reusable nappies? Any change in opinion / attitude? What might encourage parents to use reusable nappies?
- Do you think a voucher for reusable nappies should be provided? Or a quantity of reusable nappies? How many?
- What else would you want to see included that could be relevant to development of babies? What information should be included? E.g. information on passive smoking, safe sleeping, etc.

4. PRIORITISATION OF BABY BUNDLE CONTENTS [5 mins]

How does the Baby Bundle compare to what you expected?

WE WILL USE THE ONE-SHEETS WITH PICTURES OF ITEMS IN EACH GROUPING - AS RESPONDENTS TO USE THREE DIFFERENT COLOURED HIGHLIGHTER PENS TO PRIORITISE ITEMS

GREEN: Very useful

ORANGE: Some use

PINK: Not much use Moderator probe on the differences between the 3 groups and why some items are more useful than others

Which 10 items would you say are vital to have in the bundle and why? What do you feel you could leave out? What, if anything, is missing from the bundle?

5. BUNDLE SPACE [10 mins]

Whatever is included in the bundle, we expect some kind of space will be needed to pass the included items to parents. What do you think this should be? Why?

What are your thoughts on a bag?

What are your thoughts on a bath?

What are your thoughts on something the baby may sleep in?

- What do you think would be the best sleeping space (e.g. Moses basket) to provide, and why?

6. BABY BUNDLE LOGISTICS [10 mins]

How do you think (future) parents should be told about the Baby Bundle?

When would you expect (future) parents to hear about it? From whom?

What do you think (future) parents need/want to know about the Baby Bundle to encourage them to want to receive it?

What, if anything, would you need to know in terms of how it's intended to be used?

When should (future) parents receive the Baby Bundle? How would you feel about receiving before the birth eg month 8?

How would you want them to receive it? Spontaneous then prompt with list below exploring the reality of how this method would work: WG ideal method - Midwives introduce the concept of Baby Bundle early on in pregnancy – eg. booking in appointment – and potentially have literature about it to include in the pack new mums get at this stage - Then at a later midwife appointment – mum is given a card / voucher / certificate which they need to send to distributor to arrange delivery (vulnerable women can be helped by midwives) - 8th month of pregnancy the bundle arrives by post

Alternatives

- Self-registration
- Online
- Post
- Telephone
- Text message
- Delivery by post / courier
- Collection from an agreed point (local library, local school, post office etc)
- Ante-natal/parent craft NHS classes
- Other?

[Midwives only]

What support would help you to administer the bundle? E.g. a script, training.

7. SUM UP [3 mins]

In your own words, how would you sum up the Baby Bundle? What are the positives / negatives? What are the key benefits of a Baby Bundle to parents and babies in Wales?

THANK AND CLOSE